

Kulturdepartementet
103 33 Stockholm

Yttrande över Museiutredningens betänkande Ny museipolitik SOU 2015:89

Riksrevisionen har beretts möjlighet att yttra sig över Museiutredningens betänkande Ny museipolitik SOU 2015:89.

Utredningen betonar behovet av att stärka de allmänna museernas fria ställning, exempelvis i förhållande till den politiska beslutsnivån. Därför föreslås att en bestämmelse införs i en ny museilag om att huvudmannen för ett museum inte får vidta åtgärder som syftar till att inskränka museets fria förmedling av kunskap och upplevelser. En ny myndighet föreslås införas med uppdrag att följa upp verksamhet inom och att samlat fördela bidrag till museisektorn. Myndigheten ska kollegialt och professionsbaserat granska museiverksamheterna, liknande som sker vid utvärderingar inom högskolorna. Samverkansprojekt ska stärkas genom inrättande av ett nytt statsbidrag. Den nya myndigheten finansieras genom att medel överförs från Riksställningar, som i sin tur avvecklas.

Regeringen föreslås se över myndighetsinstruktioner och motsvarande styrdokument med hänsyn till införandet av den nya museilagen. Utredningen föreslår även att reglerna kring museernas intäkter genom avgifter och andra inkomster ska ändras i syfte att säkerställa att intäkterna återinvesteras i museerna.

Utredningen bedömer att förslaget är finansierat och kostnadsneutralt för staten. Riksställningar avvecklas och anslaget för myndigheten (omfattande 43,5 miljoner kronor)¹ ska finansiera den nya myndigheten, med en uppskattad förvaltningsbudget om 16 miljoner kronor. Resterande del av anslaget ska fördelas ut på museerna genom ett nyinrättat statsbidrag som ska omfatta cirka 28 miljoner kronor. 1 (en) miljon kronor ska även föras över från Myndigheten för kulturanalys, eftersom den nya myndigheten ska ta

¹ Förslag på anslagsnivå 2016. Prop. 2015/16:1 Uo 17, anslag 8:4 Riksställningar, s. 138.

över ansvaret för museistatistiken. Utredningen utgår därmed från att anslaget som i dag går till Riksutställningar som helhet kan frigöras för ny verksamhet. Utredningen konstaterar att erfarenheten säger att avvecklingskostnader följer med under en längre tid. Dock har inte myndigheten gjort någon beräkning eller prognos över de ekonomiska effekterna av att avveckla Riksutställningar. Det är bland annat oklart hur Riksutställningars avtal med t.ex. anställda och hyresvärdar ser ut.

Riksrevisionen bedömer att utredningens förslag i denna del vilar på riskabla ekonomiska antaganden. Erfarenheten från tidigare avvecklingar av myndigheter visar att det finns en risk att kostnaderna underskattas och att det tar lång tid att frigöra resurserna. Det höjer risken för ökade kostnader för staten, alternativt för en minskad omfattning av det nya statsbidrag som ska kunna sökas av museerna. Enligt Riksrevisionens bedömning behövs en analys av de ekonomiska konsekvenserna innan beslut om ny myndighetsstruktur kan bli aktuellt.

Riksrevisor Susanne Ackum har beslutat i detta ärende. Revisionsdirektör Thomas Dawidowski har varit föredragande.

Stockholm 2016-02-24

Stockholm 2016-02-24

Susanne Ackum

Thomas Dawidowski